

Národní adiktologická konference Cena adiktologie 2024

Jaroslav Šejvl

e-mail | jaroslav.sejvl@lf1.cuni.cz

Klinika adiktologie 1. LF UK a VFN v Praze

Klinika adiktologie 1. LF UK a VFN v Praze ve spolupráci se Společností pro návykové nemoci ČLS JEP, Českou asociací adiktologů a neziskovou organizací SCAN, z. s., každoročně (od roku 2006) pořádá národní adiktologickou konferenci Cena adiktologie, která letos proběhla 21. listopadu. Konference je nejen odborným setkáním, ale i poděkováním profesionálům z našeho oboru za jejich obětavou a náročnou práci. Z tohoto důvodu společně udělují Cenu adiktologie, kterou reprezentuje Hlavovzhůr, a cenu Kiron.

Cena adiktologie má pro obor adiktologie zásadní symbolický význam. Jejím hlavním posláním je ocenit ty, kteří se nejvíce zasloužili o jeho rozvoj a zviditelnění, kteří zásadním způsobem přispěli svou klinickou či výzkumnou prací a odevzdali mu více než jiní. Není tedy pouze jakousi „síní slávy“, je též lidským i profesním poděkováním těm, kteří našemu oboru věnovali a věnují své úsilí a tvrdou práci.

Adiktologie není oborem jednoduchým a často ani veselým či dokonce vděčným. Je oborem, který neměl jednoduchou cestu a pozici, a přitom je to obor, který v moderní společnosti zasahuje obrovské množství lidí – návykové látky, zdraví škodlivé návyky a závislosti často zásadním způsobem mění osudy mnoha jednotlivců i celých rodin či dokonce sociálních skupin.

Cenou adiktologie chceme osobnostem našeho oboru vyjádřit nejen dík za to, co pro ostatní dělali a dělají, ale i za jejich osobní postoje, názory a hodnoty, které svou prací prosazují a vyjadřují. V tomto smyslu má být Cena adiktologie též určitou reflexí oboru samotného směrem dovnitř a současně má kolegům v jiných oborech i širší veřejnosti ukázat, koho a proč si v naší odborné obci vážíme a kam se jako obor vyvíjíme.

Cenu adiktologie udělují společně Klinika adiktologie 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy a Všeobecná fakultní nemocnice v Praze, spolu se Společností pro návykové nemoci České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně a Českou asociací adiktologů.

Cena adiktologie je reprezentována Hlavovzhůrem. Hlavovzhůr je zcela výjimečným a ikonickým vyjádřením našeho oboru (viz obrázek 1). Vyjadřuje proměnlivost a nestálost lidského života a jeho osudů. Poukazuje na vratkost lidského bytí a stálé hledání rovnováhy. Když Hlavovzhůra otočíte hlavou dolů, vždy se obrátí a má hlavu vzhůru. Vyjadřuje optimismus, lidskou sílu, invenci, vůli a smysl lidského snažení. Jeho autorem je český výtvarník, sochař a vysokoškolský pedagog prof. Kurt Gebauer.

Nad regulérností procesu nominace bdí tzv. Rada Ceny adiktologie, která je složena z řady odborníků, reprezentujících různé významné instituce v našem oboru. Tato rada současně zastává aktivní roli v oblasti nominace a samotného hlasování. Její složení má též symbolicky zdůraznit mezioborový charakter adiktologie a šíří, jakou prostupuje celou společností v různých průmětech od roviny klinické, léčebné, vzdělávací, výzkumné až po rovinu trestněprávní a kriminologickou.

CENA ADIKTOLOGIE A CENA KIRON ANEB CESTA ČASEM TAM A ZASE ZPĚT ...

Cena adiktologie je od roku 2006 udělována za významný přínos oboru adiktologie. Na Cenu adiktologie může být nominována osoba, jež je nebo byla aktivně činná na území dnešní ČR a jejíž práce měla pro obor adiktologie v ČR mimořádný význam. O udělení ceny rozhoduje Rada Ceny adiktologie složená ze zástupců oboru adiktologie z akademické obce, z oblasti koordinace drogové politiky a ze systému péče o uživatele návykových látek.

DRŽITELÉ CENY ADIKTOLOGIE:

2006 – doc. MUDr. Jaroslav Skála, CSc. a PhDr. Luděk Kubička, CSc. / 2007 – MUDr. Jana Novotná / 2008 – MUDr. Karel Hampl, CSc. / 2009 – MUDr. Pavel Bém / 2010 – PhDr. Josef

Obrázek 1 | Hlavovzhůr

Radimecký, Ph.D., MSc. / 2011 – doc. MUDr. et PhDr. Kamil Kalina, CSc., EMPH, KLJ / 2012 – doc. RNDr. Lumír Ondřej Hanuš, DrSc., Dr.h.c. mult. / 2013 – Arnoštka Maťová / 2014 – MUDr. Petr Jeřábek, Ph.D. / 2015 – doc. PhDr. Vladimír Řehan / 2016 – MUDr. Karel Nešpor, CSc. / 2017 – PaedDr. Martina Richterová Těmínová / 2018 – MUDr. Jiří Presl / 2019 – PhDr. Ivan Douša / 2020 – prom. ped. Jiří Heller / 2021 – MUDr. Tomáš Zábranský, Ph.D. (in memoriam) / 2022 – MUDr. Petr Riesel, CSc. (in memoriam) / 2023 – emeritní primář Kliniky adiktologie 1. LF UK a VFN v Praze MUDr. Petr Popov, MHA / 2024 – MUDr. Stanislav Kudrle.

Cena Kiron je udělována za nejlepší adiktologický počín roku pro jednotlivce nebo organizaci od roku 2010. Nominovat lze libovolný počín, a to včetně počínu vlastní organizace. O udělení ceny rozhoduje Rada Ceny adiktologie složená ze zástupců oboru adiktologie z akademické obce, z oblasti koordinace drogové politiky a ze systému péče o uživatele drog.

DRŽITELÉ CENY KIRON:

2010 – Sananim (Ing. Aleš Herzog), DropIn (Evžen Klouček) a Progressive (Bc. Vojtěch Janouškovec) – Iniciativa Veřejné zdraví vs. veřejný pořádek / 2011 – Sananim – poradna pro rozumné rodiče / 2012 – P-centrum Olomouc (PhDr. Dagmar Krutilová) / 2013 – Česká asociace adiktologů a o. s. Prevent / 2014 – Sananim, z. ú. (Tomáš Verych, DiS.) / 2015 – pracovníci Kliniky adiktologie a spolupracujících institucí za projekt VYNŠPI II. (prof. PhDr. Michal Miovský, Ph.D.) / 2016 – Psychiatrická léčebna Červený Dvůr (prim. MUDr. Jiří Dvořáček s kolegy) / 2017 – tým pracovníků lůžkového oddělení muži a centra substituční léčby Kliniky adiktologie 1. LF UK a VFN v Praze / 2018 – Sonja a David Věchetovi za realizaci adiktologické ambulance v sociál-

ně vyloučené lokalitě v městské části Brno-střed / 2018 – SANANIM, z. ú., za projekt BETRAD / 2019 – Magdaléna, o.p.s., za projekt ECETT Mobility / 2020 – cena nebyla udělena s ohledem na nepříznivou epidemiologickou situaci a vydaná protiepidemiologická opatření / 2021 – Klinika adiktologie 1. LF UK a VFN v Praze za vzdělávací projekt INEP (prof. Mgr. Roman Gabrhelík, Ph.D.) / 2022 – Společnost Podané ruce, o.p.s., kontaktní centrum Vlhká za inovativní přístup v řešení situace osob závislých na alkoholu (Mgr. Petr Blažek) / 2023 – Terapeutická komunita Sejšrek, za inovativní program pro klienty s duálními diagnózami; cenu za instituci převzal Petrik Folíř / 2024 – Společnost Podané ruce, o.p.s., za zavedení ketaminem asistované psychoterapie a zřízení programu bezpečnější aplikace a prevence předávkování návykovými látkami.

LETOŠNÍ ROČNÍK CENY ADIKTOLOGIE – NÁRODNÍ ADIKTOLOGICKÁ KONFERENCE CENA ADIKTOLOGIE 2024

V letošním roce byly hlavním tématem konference Trendy v adiktologii. Konferenci zahájil za Kliniky adiktologie 1. LF UK a VFN v Praze její přednosta prof. Michal Miovský. Za Českou asociaci adiktologů přednesl úvodní slovo Mgr. Tomáš Jandáč, Ph.D.

Po úvodních slovech došlo k vyhlášení letošních držitelů adiktologických cen. Nejdříve byl vyhlášen laureát Ceny Kiron. Tím se stala Společnost Podané ruce, o.p.s., za za-

Obrázek 2 | Ocenění cenou Kiron: Viktor Mravčík, Žofie Buchalová a Barbara Janíková

vedení ketaminem asistované psychoterapie a zřízení programu bezpečnější aplikace a prevence předávkování návykovými látkami. Cenu Kiron za Společnost Podané ruce převzali doc. MUDr. Viktor Mravčík, Ph.D., Bc. Žofie Buchalová a Mgr. Barbara Janíková, DiS. (obrázek 2).

Obrázek 3 | Stanislav Kudrle s cenou Hlavovzhůra

Následně byl vyhlášen laureát Ceny adiktologie. Za celoživotní přínos oboru adiktologie, péče o závislé a rozvoj adiktologických věd byl oceněn MUDr. Stanislav Kudrle (obrázek 3 a 4). Vystudoval LF UK v Plzni v r. 1977, pracoval jako psychiatr v léčebně Dobřanech a od r. 1985 se věnoval léčbě návykových nemocí jako je alkoholová, drogová, herní či léková závislost. Získal specializaci II. stupně v psychiatrii a Osvědčení pro systemickou psychoterapii. Kromě psychiatrického vzdělání absolvoval tyto psychoterapeutické a supervizní výcviky:

1. Dynamická psychoterapie, tzv. SUR.
2. Mezinárodní výcvik IEDATTP v psychoterapii závislostí.
3. Holotropní dýchání™ s certifikátem manželů Grofových z r. 1992 jako první Čech vůbec. Opakovaně působil jako facilitátor v mezinárodních projektech s holotropním dýcháním™.
4. Kurz Integrovaného dýchání a práce s tělem podle dr. L. Schmitta, vedený německou terapeutkou S. Klotzbachovou.
5. Reflexní zónové terapie na noze podle H. Marquardtové.
6. Výcvik v integrované supervizi Českého institutu pro supervizi.

MUDr. Stanislav Kudrle vytvořil ve Fakultní nemocnici v Plzni léčebný program vycházející z pozic transpersonální psychologie s využitím holotropního dýchání a zasloužil

se o aplikaci této metody do klinické praxe léčby závislých. V roce 1994 byl členem Poradního sboru ministra zdravotnictví ČR pro drogovou problematiku a několik let působil jako odborný poradce Mezirezortní protidrogové komise.

Vyučoval na LF UK v Plzni a jako člen Subkatedry pro Návykové nemoci IPVZ na doškolovacích akcích pro lékaře. Byl dlouholetým členem výboru odborné společnosti pro Návykové nemoci České lékařské společnosti J. E. Purkyně.

Spolupracoval s Českou televizí na několika vzdělávacích projektech, jako byly seriály s drogovou problematikou „Na cestě“, „Když musíš, tak musíš“, dále „Léčení v Evropě“, které představilo veřejnosti metodu holotropního dýchání, nebo díl „Spiritus kontra spiritum“ ze seriálu „OKO“, který se věnoval léčbě alkoholismu.

Soukromé pracoviště otevřel v roce 2001 v klidném prostředí rodinného domku, které oceňují pro jeho intimitu a pocit bezpečí zejména malé skupinky účastníků holotropního dýchání, které je dnes z důvodů legislativních změn nazýváno Grofovým® dýcháním. Současně zde byla do roku 2016 poskytována ambulantní psychiatrická a psychoterapeutická léčba.

Od roku 2017 se MUDr. Stanislav Kudrle s odchodem do lékařského důchodu věnuje již jen poradenské činnosti pro osobní rozvoj a prevenci, vzdělávání a poskytuje rovněž supervizní činnost. Organizuje nadále semináře s Grofovým® dýcháním. V roce 2020 byl prof. Stanislavem Grofem, MD, jmenován mezinárodním lektorem výcviku Grof® legacy training (Kudrle, 2024).

Obrázek 4 | Společná fotografie oceněných: Viktor Mravčík, Žofie Buchalová, Barbara Janíková a Stanislav Kudrle

PROGRAM KONFERENCE

Národní adiktologickou konferenci zahájil přednáškou „Harm reduction ve věznicích“ Martin Svoboda (obrázek 5), který pracuje jako adiktolog ve věznicích Pardubice od září 2018. Po této úvodní přednášce následovaly příspěvky profesionálů ze zahraničí, které reprezentovaly organizaci International Society of Substance Use Professionals (ISSUP). ISSUP je mezinárodní síť, která sdružuje, propojuje a sdílí znalosti mezi pracovníky v oblasti prevence užívání návykových látek, snižování škod, léčby a podpory zotavení. Přednášejícími byli: Kevin Mulvey (výkonný ředitel Mezinárodní asociace univerzit vzdělávajících adiktology) a Carly M. Searcyová (zástupkyně ředitele pro koordinaci programů a členské základny, obrázek 6). Následovala přednáška Rogera Peterse (emeritní profesor na katedře práva a politiky duševního zdraví University of South Florida, obrázek 7). Dalšími přednášejícími byli Igor Koutsenok (profesor psychiatrie na Kalifornské univerzitě a ředitel Centra OCSA pro výzkum, výcvik a aplikaci kriminality a závislostí, obrázek 8) a Jac Charlier (výkonný ředitel Centra pro zdraví a spravedlnost, CHJ, organizace TASC a výkonný ředitel a spoluzakladatel platformy Police, Treatment, and Community Collaborative, PTACC, obrázek 9). Níže přikládáme abstrakty jednotlivých příspěvků v českém i anglickém jazyce, a to včetně medailonků jednotlivých přednášejících.

Harm reduction ve věznicích

Mgr. et Mgr. Martin Svoboda

Abstrakt: Co z HR přístupu je možné použít při práci s vězněnými osobami? Je možné mluvit o tom, jak brát návykové látky bezpečněji v prostředí, kde se oficiálně brát nesmějí? A pokud ano, tak jak? Kolik procent vězněných osob využívalo na svobodě nízkoprahových služeb pro uživatele? A jak se daří VHC v prostředí věznice? Existují látky, které jsou užívány jen vězněnými osobami, případně jsou užívány ve vyšší míře než mimo zdi věznic?

Martin Svoboda pracuje jako adiktolog ve věznicích od září 2018 a zamýšlí se nad tím, zda je možné účinně aplikovat harm reduction v prostředí české věznice.

Harm Reduction Services in Prison

Martin Svoboda

Abstract: Which HR approaches can be used in working with incarcerated individuals? Is it possible to talk about safer ways of using in a setting where substance use is formally forbidden? And if so, how? What percentage of prisoners utilized low-threshold drug services in the community? And what is the HCV situation in a prison setting? Are there substances which are unique to the prison population or used in prisons to a greater degree than in the community?

Martin Svoboda has been working as a prison-based addictologist since September 2018. In his presentation, he discusses the possibilities of the effective application of harm reduction strategies in a Czech prison setting.

Obrázek 5 | Martin Svoboda

Odborná příprava pracovníků v adiktologii v celosvětovém měřítku

Carly M. Searcyová – zástupkyně ředitele pro koordinaci programů a členské základny, Mezinárodní asociace univerzit vzdělávajících adiktology

Dr. Kevin Mulvey – výkonný ředitel Mezinárodní asociace univerzit vzdělávajících adiktology

Abstrakt: ICUDDR je celosvětová asociace univerzit nabízejících pregraduální a postgraduální studijní programy, které se konkrétně zaměřují na transfer a adaptaci vědecky podložených poznatků v oblasti prevence a léčby poruch spojených s užíváním návykových látek. Asociace poskytuje kolaborativní fórum sloužící k podpoře a sdílení kurikulů a zkušeností s výukou a praktickým osvojováním si těchto poznatků, jakož i k propagaci oboru a získávání nových zájemců o oblast výzkumu, prevence a léčby adiktologických poruch a veřejného zdraví. ICUDDR poskytuje univerzitám a vysokým školám příležitost k výměně odborných poznatků, jakož i k podpoře vyučujících / pedagogického sboru, lektorů a studentů při studiu a dalším profesním rozvoji v oboru adiktologie.

Obsahem této prezentace je rozvoj vzdělávacích programů v adiktologii a vývoj Mezinárodní asociace univerzit vzdělávajících adiktology (ICUDDR). Je zde také vysvětlena role ICUDDR a jeho koordinačních center při řešení potřeb oboru se zvláštním zřetelem na důležitost partnerské spolupráce a formálních kvalifikačních předpokladů pro pracovníky v adiktologii.

Carly Searcyová je zástupkyní ředitele pro koordinaci programů a členské základny. Má více než dvacetiletou zkušenost s působením ve vedoucích pozicích v neziskovém sektoru. Získala magisterský titul z informatiky na University of Michigan a absolvovala studijní program se zaměřením na celostní zdraví na Western Michigan University. Před nástupem do ICUDDR působila v akademické sféře jako lektorka, ředitelka knihovny, technická projektová manažerka a pracovnice programu AmeriCorps VISTA. Je certifikovanou projektovou manažerkou (PMP) a tzv. Scrum Masterem (CSM). Ústředním motivem její práce je boj s chudobou prostřednictvím kolektivního působení a vzdělávání. Carly Searcyová je autorkou publikace „Projektový management v knihovnách“ vydané Asociací amerických knihoven.

Obrázek 6 | Carly M. Searcyová

Dr. Kevin Mulvey je odborníkem na aplikovanou sociologii s více než 30 lety zkušeností v oblasti prevence a léčby poruch spojených s užíváním návykových látek. V agentuře SAMHSA působil 22 let. Má zkušenosti s prací na pozici hlavního technického poradce pro intervence v oblasti prevence a léčby užívání drog a HIV. Od roku 2020 působí v rámci SAMHSA na pozici Senior Public Health Advisor. Naposledy pracoval jako vedoucí oddělení pro rozvoj programů v Kanceláři pro inovace v oblasti prevence v rámci Centra pro prevenci zneužívání návykových látek (CSAP). Zaměřoval se na politiku, datové strategie, sledování výkonnosti a hodnocení pro úřad a vedení CSAP. V Centru pro prevenci zneužívání návykových látek zastával pozici zastupujícího ředitele Oddělení rozvoje systémů a vedoucího Oddělení pro výkonnost a technickou pomoc. Jeho předchozí projekty v CSAP se týkaly vývoje a realizace spolehlivých preventivních programů prostřednictvím školení a technické pomoci, vývoje a šíření materiálů a monitorování a hodnocení programů. V letech 2007 až 2020 pracoval v programu SAMHSA PEPFAR. Naposledy byl vyslán do Hanoje jako regionální poradce pro léčbu zneužívání návykových látek. Dále působil v regionu Ukrajiny a Stře-doasijské republiky (srpen 2016–srpen 2018). Pracoval v oblasti prevence, léčby a zotavení ve Vietnamu, Kambodži,

Thajsku, Číně, Bangladéši, Indii, Indonésii, Papui-Nové Guineji, Myanmaru/Barmě a na Ukrajině.

Jako aplikovaný sociolog působil v Centru pro léčbu závislosti (CSAT), v Oddělení pro zlepšování služeb a v Oddělení farmakologické léčby jako starší poradce pro veřejné zdraví. Jeho předchozí projekty v CSAT se týkaly vývoje a zavádění řádných léčebných programů prostřednictvím školení a technické pomoci, vývoje a šíření materiálů a monitorování a hodnocení programů.

Je hodnotitelem programů, vedl několik výzkumných programů v oblasti léčby a prevence zneužívání návykových látek. Pracoval v klinických programech jako poradce a přijímací pracovník zejména v Bostonu. Před nástupem do federálních služeb pracoval na massachusettském ministerstvu zdravotnictví v rámci Úřadu pro služby v oblasti zneužívání návykových látek a v Bostonské komisi pro veřejné zdraví v rámci Úřadu pro zdraví, výzkum a datové systémy. Má absolventský certifikát v oboru veřejného zdraví z Univerzity v Severní Karolíně, doktorát ze sociologie z Northeastern University, magisterský titul z aplikované sociologie a bakalářský titul ze sociologie z University of Massachusetts Boston.

Působí jako vedoucí lektor v oboru svobodných umění na Northeastern University, kde v roce 1998 získal cenu Gartha Pittmana za vynikající výuku, a v současné době vyučuje v těchto distančních hybridních kurzech: Opioidová krize, Alkoholismus: etiologie a epidemiologie, Alkoholismus: léčba a prevence, Sociologie AIDS, Drogy a společnost, Metody výzkumu, Techniky analýzy dat a Statistika.

Developing the Global Substance Use Workforce

Ms. Carly M Searcy – Associate Director of Programming and Membership – International Consortium of Universities for Drug Demand Reduction

Dr Kevin Mulvey – Executive Director – International Consortium of Universities for Drug Demand Reduction

Abstract: ICUDDR is a global consortium of universities which offer graduate and postgraduate study programs specifically focusing on the transfer and adaptation of science-based knowledge regarding the prevention and treatment of substance use disorders. The Consortium provides a collaborative forum to support and share curricula and experiences in the teaching and training of this knowledge as well as to promote and encourage the recruitment of persons interested in the research, prevention and treatment of substance use disorders and public health. The ICUDDR provides an opportunity for universities and institutions of higher learning to share their expertise as well as to support instructors/faculty, trainers, and students in their learning and adoption of the science of substance use disorders.

This presentation outlines the development of addiction education programs and the evolution of the International

Consortium of Universities for Drug Demand Reduction (ICUDDR). It explains how ICUDDR's four centers address the field's needs, emphasizing the importance of partnerships and credentialing for the substance use workforce.

Carly M. Searcy is Associate Director for Programming and Membership.

Carly Searcy has 25 years of nonprofit management experience, holds a Master's in Information Science (MIS) from the University of Michigan, and a Graduate Certificate in Holistic Health from Western Michigan University. In her work before joining ICUDDR, Carly has served as a university faculty member, an adjunct instructor, a library director, a technology project manager, and an AmeriCorps VISTA. She is a Certified Project Management Professional (PMP) and a Certified Scrum Master (CSM). The common thread in Carly's work is fighting poverty through collective impact and education. Carly is the author of "Project Management in Libraries," published by the American Library Association.

Kevin Mulvey is an Applied Sociologist with over 30 years of experience in the prevention and treatment of Substance Use Disorder. He had been with SAMHSA for 22 years. He has experience working as a Senior Technical Advisor for HIV and Drug Use Prevention and Treatment Interventions. Since 2020, he has been a Senior Public Health Advisor within SAMHSA. His last position was as the Program Development Lead in the Office of Prevention Innovation within the Center for Substance Abuse Prevention (CSAP). His focus was on policy, data strategies, performance monitoring and evaluation for the office and CSAP leadership. He has held positions with the Center for Substance Abuse Prevention, Division of Systems Development as the Acting Division Director, and the Chief of the Performance and Technical Assistance Branch. His previous projects at CSAP involve the development and implementation of sound prevention programming through training and technical assistance, materials development and dissemination, and program monitoring and evaluation. From 2007 to 2020, he worked in the SAMHSA PEPFAR Program. His last assignment was to Hanoi where he was the Regional Substance Abuse Treatment Advisor. He also had assignments in the Ukraine and Central Asia Republic Region (August 2016-August 2018). He has done prevention, treatment and recovery work in Vietnam, Cambodia, Thailand, China, Bangladesh, India, Indonesia, Papua New Guinea, Myanmar/Burma, and Ukraine.

As an Applied Sociologist, he has held positions with the Center for Substance Abuse Treatment (CSAT), Division of Services Improvement and the Division of Pharmacological Treatments as Sr. Public Health Advisor. His previous projects at CSAT involved the development and implementation of sound treatment programming through training and technical assistance, materials development and dissemination, and program monitoring and evaluation.

He is a program evaluator, having directed several research programs in the field of Substance Abuse Treatment and Prevention. He has worked in clinical programs as a coun-

selor and intake staff particularly in Boston. Prior to Federal Service, Dr. Mulvey worked in the Massachusetts Department of Health within the Bureau of Substance Abuse Services and the Boston Public Health Commission within the Office of Health, Research and Data Systems. He has a Graduate Certificate in Public Health from the University of North Carolina, a PhD from Northeastern University in Sociology, a MA in Applied Sociology and a BA in Sociology from the University of Massachusetts Boston.

He is a Senior Lecturer in Liberal Arts at Northeastern University where he received the 1998 Garth Pittman Award for Teaching Excellence and currently teaches distance learning hybrid courses in the Opioid Crisis, Alcoholism: Etiology and Epidemiology, Alcoholism: Treatment and Prevention, Sociology of AIDS, Drugs and Society, Research Methods, Techniques of Data Analysis and Statistics.

Vědecky podložené léčebné přístupy ve vězeňství a systému trestní justice: výzvy a příležitosti

Dr. Roger Peters

Abstrakt: U osob s poruchami způsobenými užíváním návykových látek existuje vysoká frekvence zatčení, uvěznění nebo podmíněného propuštění z výkonu trestu s následným dohledem, a to zpravidla bez přístupu k adiktologické léčbě. Pokud je taková léčba k dispozici,

Obrázek 7 | Roger Peters

nedosahuje často odpovídající kvality. Důsledkem absence výzkumem podložené léčebné péče v systému trestní justice je pak začarovaný kruh soudů, vazebních a vězeňských zařízení a komunitních služeb urgentní péče, jenž tito lidé opakovaně absolvují. Tato prezentace se zaměřuje na možnosti zlepšování přístupu k adiktologické péči v rámci systému trestní justice a využívání výzkumem ověřených způsobů diagnostiky, léčby a case managementu určených k přerušení tohoto koloběhu osob s adiktologickými poru-

chami v rámci systému trestní justice. Zvláštní pozornost bude věnována klinickým a environmentálním aspektům a také problematice monitoringu a evaluací.

Dr. Peters je emeritním profesorem na katedře práva a politiky duševního zdraví na University of South Florida (USF), kde působil jako člen fakulty od roku 1986 a v letech 2004–2011 jako vedoucí katedry. Doktorát z klinické psychologie získal na Floridské státní univerzitě po předdoktorské stáži na lékařské fakultě Severokarolínské univerzity a je licencovaným psychologem na Floridě. V roce 2015 působil jako Fulbrightův stipendista na univerzitě v Cape Coast v Ghaně. V roce 2017 získal druhý Fulbrightův odborný grant pro práci s kolegy z Universidad Católica v Paraguayi. Působil jako hlavní řešitel a ředitel několika grantových projektů, včetně výzkumného centra NIDA P30 Core Center on Co-Occurring Disorders, Justice, and Multidisciplinary Research. V současné době je členem řídicího výboru floridského Nejvyššího soudu a od roku 2014 je členem fakultního sboru Národní soudní akademie. Dr. Peters je členem redakčních rad časopisů *Psychiatric Rehabilitation Journal*, *Drug Court Review*, *Journal of Dual Diagnosis*, *Addictology* a *Journal for Advancing Justice*. Působil rovněž jako předseda a spolueditor protokolu SAMHSA/CSAT Treatment Improvement Protocol (TIP) č. 44 o „Léčbě zneužívání návykových látek u dospělých v systému trestní justice“. Je také hlavním autorem monografie *Screening and Assessment of Co-Occurring Disorders in the Justice System* (3. vydání), kterou SAMHSA vydala v roce 2019. Působil jako konzultant Úřadu OSN pro drogy a kriminalitu (UNODC) a Světové zdravotnické organizace (WHO) při přípravě pokynů „Alternativy léčby k odsouzení nebo trestu“ a je členem Poradní skupiny odborníků na léčbu (TEAG) pro Kolombický plán.

“Evidence-Based Treatment Approaches within Prisons and the Criminal Justice System: Challenges and Opportunities”

Dr. Roger Peters

Abstract: Persons who have substance use disorders are frequently arrested, incarcerated in prison, or placed on supervised release in the community, typically without access to substance use treatment services. When such treatment is available, it is often of substandard quality. The absence of evidence-based treatment in the criminal justice system results in rapid cycling of persons through courts, detention centers and prisons, and emergency services in the community. This presentation will explore how to increase access to drug treatment services in the criminal justice system, and use of evidence-based assessment, treatment, and case management services designed to interrupt the rapid cycling of persons in criminal justice settings who have substance use disorders. A particular focus will be provided on clinical, environmental, and monitoring and evaluation issues in prisons.

Dr. Peters is a licensed clinical psychologist and a Professor in the Department of Mental Health Law and Policy at the University of South Florida (USF) in Tampa, Florida. He serves

as Director of the Universal Treatment Curriculum (UTC) Coordinating Center for North American Universities, and as Vice President of the International Consortium of Universities for Drug Demand Reduction (ICUDDR). Dr Peters received two Fulbright Specialist grants for projects completed in Ghana (2015) and Paraguay (2017) and has served as Principal Investigator for multiple grant projects, including a NIDA P30 Research Core Center. He currently serves on the Florida Supreme Court’s Steering Committee on Problem-Solving Courts and has been a faculty member of the National Judicial College since 2014. Dr Peters is on the editorial boards for the *Psychiatric Rehabilitation Journal*, the *Journal of Dual Diagnosis*, *Addictology*, and the *Journal for Advancing Justice*. Dr Peters served as Chair and Co-Editor of the SAMHSA/CSAT Treatment Improvement Protocol (TIP) #44 on “Substance Abuse Treatment for Adults in the Criminal Justice System”. He is also the lead author of the monograph “Screening and Assessment of Co-Occurring Disorders in the Justice System” (3rd edition), published by SAMHSA in 2019.

He recently served as a consultant to the United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC) and the World Health Organization (WHO) in developing guidelines on “Treatment Alternatives to Conviction or Punishment”, and is a member of the Treatment Expert Advisory Group (TEAG) for the Colombo Plan.

Jak zajistit funkčnost adiktologické léčby ve věznicích?

Igor Koutsenok, MD

Abstrakt: Tato prezentace je ohlédnutím za více než třiceti lety dosavadní léčby klientů s adiktologickými a dalšími komorbidními poruchami v kontextu systému trestní justice. Zvláštní pozornost je věnována analýze výsledků implementace různých strategií a modelů, a to zejména těch, jejichž realizace byla podrobena důsledné evaluaci, která ukázala dosažení žádoucích výsledků: snížení míry drogových a alkoholových relapsů a redukce opakovaného páchání trestné činnosti. Příspěvek je zaměřen na pragmatické pojetí léčby v kontextu trestní justice a poučení z vývoje v posledních desetiletích.

Igor Koutsenok, MD, profesor psychiatrie na Kalifornské univerzitě v San Diegu, ředitel Centra UCSD pro výzkum, výcvik a aplikaci kriminality a závislostí, ředitel Mezinárodního centra pro transfer technologií na Ukrajině. V roce 1983 získal titul doktora medicíny na Národní lékařské univerzitě v Kyjevě (Ukrajina). V roce 1986 absolvoval rezidenturu v oboru psychiatrie a získal titul psychiatra na Lékařské univerzitě v Sofii (Bulharsko). V letech 1993–1996 absolvoval výcvik v oboru psychiatrie závislostí a získal titul v oboru psychiatrie závislostí na Londýnské univerzitě, oddělení závislostního chování a psychologické medicíny na lékařské fakultě nemocnice St Georges. V roce 1996 byl přijat na University of California San Diego, School of Medicine, Department of Psychiatry a od té doby působí jako člen katedry. V letech

Obrázek 8 | Igor Koutsenok

2013–2016 pracoval jako vedoucí oddělení prevence, léčby a rehabilitace v Úřadu OSN pro drogy a kriminalitu při Úřadu OSN ve Vídni. Dr. Koutsenok je rovněž členem Mezinárodní sítě školitelů motivačních rozhovorů (MINT). Během posledních 25 let vedl řadu vzdělávacích programů a programů technické pomoci pro pracovníky v oblasti duševního zdraví a léčby závislostí, v oblasti primární zdravotní péče a sociální práce a v oblasti trestního soudnictví v USA a po celém světě. Dr. Koutsenok vyučuje obecnou psychiatrii a psychiatrii závislostí studenty medicíny, rezidenty psychiatrie, stážisty psychologie, sociální pracovníky, odborníky v oblasti trestního soudnictví a tvůrce politik po celém světě. Je držitelem mnoha národních a mezinárodních ocenění. Je autorem a spoluautorem více než 60 vědeckých publikací, jedné monografie a podílel se na 5 knihách. Působí jako ředitel Koordinačního centra univerzálního léčebného programu (UTC) pro severoamerické univerzity, které sídlí na Kalifornské univerzitě v San Diegu. Byl rovněž pozván jako přednášející a školitel na stovky konferencí a seminářů v USA a ve více než 40 zemích světa. Je hrdým otcem tří dětí a profesionálním jazzovým hudebníkem.

Prison-based SUD treatment – How to Make it Work?

Igor Koutsenok, MD

Abstract: The presentation will summarize over 30 years of history of treatment of clients with substance use disorders and co-occurring conditions in the context of criminal justice system. Particular attention will be paid to reanalyze outcomes of implementation of various strategies and models, particularly the ones that have been implemented, carefully evaluated, and did result in desirable outcomes – reduction in the rates of drug and alcohol relapses, and reduction in criminal recidivism. The session will be focused on pragmatics of treatment in criminal justice context and lessons learned in the last decades.

Igor Koutsenok, MD, Professor of Psychiatry at the University of California San Diego, Director of the UCSD Center for Criminality and Addiction Research, Training and Application, Director of the International Addiction Technology Transfer Center-Ukraine.

He is also a Vice-President of the International Consortium of Universities on Drug Demand Reduction. He completed his graduate degree as a medical doctor in 1983 from the National Medical University in Kiev, (Ukraine). In 1986, he completed his psychiatry residency training and received degree as psychiatrist from the Medical University in Sofia (Bulgaria). In 1993-1996 he completed the addiction psychiatry training and obtained a degree in addiction psychiatry at the University of London, Department of Addictive Behavior and Psychological Medicine at St. Georges Hospital Medical School. In 1996, he was recruited by the University of California San Diego, School of Medicine, Department of Psychiatry and since then he serves as faculty member of the Department. In 2013-2016 he served as Chief of Prevention, Treatment, and Rehabilitation at the United Nations Office on Drugs and Crime, United Nations Office in Vienna. Dr. Koutsenok is also a member of the International Motivational Interviewing Network of Trainers (MINT).

Over the last 25 years Dr. Koutsenok led the design and implementation of multiple training and technical assistance programs for mental health and addiction treatment practitioners, primary health care and social work practitioners, criminal justice professionals in the United States and around the world. For many years, Dr. Koutsenok teaches general and addiction psychiatry to medical students, psychiatry residents, psychology trainees, social workers, criminal justice professionals, and policy makers around the world. He is a recipient of numerous national and international awards. He has authored and co-authored over 60 scientific publications, one monograph, and contributed to 5 books.

Dr. Koutsenok has been invited as a presenter and trainer to hundreds of conferences and workshops in the USA and more than 30 countries around the world. He is a proud father of three children and a professional jazz musician.

Zavádění institutu odklonu před zahájením trestního řízení: cesta k alternativním trestům. „Aktuální možnosti spolupráce mezi policií a komunitními terapeutickými službami v zájmu snižování míry užívání drog a drogové kriminality“

Jac A. Charlier, MPA

Abstrakt: Donedávna se alternativní tresty nespojené s odnětím svobody týkaly zejména soudů a věznic, což mělo své opodstatnění, neboť role policie a dalších policejních orgánů při uplatňování alternativních trestů není jednoznačně vymezena. Tato situace se v současnosti mění díky zavádění institutu odklonu před zahájením trestního řízení.

Na rozdíl od odklonu v trestním řízení, který se uplatňuje až poté, co se člověk v dané zemi stane předmětem úkonů v trestním řízení, odklon před zahájením trestního řízení lze realizovat, aniž by bylo nutné čekat na zadržení, předávkování nebo jinou krizovou situaci. Tímto způsobem mohou komunity podchytit rizikové osoby mnohem dříve, než to kdy v minulosti bylo možné, a propojit je s léčbou a dalšími službami na komunitní bázi, v ideálním případě bez další intervence orgánů činných v trestním řízení.

Institut odklonu před zahájením trestního řízení již nyní vykazuje slibné výsledky a vytváří tak nové příležitosti pro snižování drogové trestné činnosti na základě spolupráce mezi policií, léčebnými službami a komunitou, která představuje inovativní přístup k problematice bezpečnosti občanů a veřejného zdraví.

Obrázek 9 | Jac A. Charlier

Země, které zařadí institut odklonu před zahájením trestního řízení mezi primární nástroje svých strategií alternativních trestů, tak dnes konečně mohou plně rozvíjet přístup, který různé formy odklonu využívá, k uživatelům návykových látek, již jsou v konfliktu se zákonem.

Jac Charlier je výkonným ředitelem Centra pro zdraví a spravedlnost (CHJ) organizace TASC a výkonným ředitelem a spoluzakladatelem platformy Police, Treatment, and Community Collaborative (PTACC). Je také spoluzakladatelem mezinárodního hnutí prosazujícího institut odklonu před zahájením trestního řízení a zasazuje se o celosvětový rozvoj tohoto institutu od praxe a politiky přes legislativu až po výzkum.

Jac Charlier je autorem mnoha publikací o této problematice, včetně stěžejního článku s názvem „Chcete ve své komunitě snížit užívání drog? Pak možná raději uplatňujte odklon než zadržování“, uveřejněného v roce 2015 v časopise *Police Chief*, kde poprvé představil pojem odklonu před zahájením trestního řízení („deflection“).

Hlavní oblastí jeho odborného zájmu je snižování kriminality na rozhraní užívání drog a páchaní trestné činnosti.

Je členem výboru pro nové hrozby v oblasti drog Amerického úřadu pro národní protidrogovou politiku při Bílém domě (ONDCP). Pravidelně jedná se zástupci samospráv o strategiích zaměřených na snižování drogové kriminality prostřednictvím omezování užívání drog v rámci zajišťování bezpečnosti obyvatel a veřejného zdraví (snižování poptávky po drogách a snižování jejich nabídky).

Je mezinárodně akreditovaným odborným školitelem v oblasti alternativních trestů nespojených s odnětím svobody při Ministerstvu zahraničí USA a spolupracuje s celou řadou mezinárodních organizací, mezi něž patří mj. ISSUP, ICUDDR, Colombo Plan – DAP, UNODC, Africká unie, CEDEAO/ECOWAS a Organizace amerických států (OAS) – CICAD. Působí také jako odborný konzultant pro oblast alternativních trestů nespojených s odnětím svobody při Mezinárodním konsorciu pro alternativní tresty (ICATI). V této roli má na starosti přípravu pracovníků zajišťujících odbornou pomoc a lektorkou činnost v rámci implementace systémů alternativních trestů.

Jac Charlier je organizátorem a vůdčí osobností komunitního a občanského života ve svém domovském Chicagu, kde rovněž spoluzakládal několik úspěšných komunitních iniciativ. Je rovněž nositelem skautské hodnosti Eagle Scout a americkým vojenským veteránem. Magisterské studium absolvoval na Ohio State University a bakalářský titul z matematiky obdržel na University of Illinois v Urbaně.

Introducing Deflection: The Door to ATI. “How Police and Community Treatment Can Now Work Together to Reduce Drug Use and Drug Crime”

Jac A. Charlier, MPA

Abstract: Up until recently, alternatives to incarceration (ATI) focused on courts and prisons. This made sense as the role of police and law enforcement in ATI has not been clear. That is now changing thanks to the introduction of Deflection.

Unlike diversion, which works *after* people have entered a country's criminal justice system, Deflection does not need nor wait for an arrest, an overdose, or a crisis before acting. In this way, communities can reach people earlier than ever before possible and connect them to treatment and services while the person is still in the community, ideally without entry into the criminal justice system.

Deflection is already showing promising results and creates new opportunities to reduce drug-related crime in an innovative public safety and public health approach between police, treatment, and the community itself.

By adding Deflection at the front end of their ATI strategy, countries can now finally fully build out a Deflection and Diversion approach to people who use drugs in contact with the Police, Courts, and Prisons.

Jac Charlier is the Executive Director of TASC's Center for Health and Justice (CHJ), and Executive Director and co-founder of the Police, Treatment, and Community Collaborative (PTACC). He is a co-founder of the international deflection movement and works to grow and develop the global field of deflection from practice to policy to legislation to research.

Jac has authored numerous publications on deflection, including the seminal 2015 Police Chief article "*Want to Reduce Drugs in Your Community? You Might Want to Deflect Instead of Arrest*" which first introduced the concept of Deflection.

Jac's core expertise is in crime reduction at the intersection of drugs and crime. He is a member of the White House US Office of National Drug Control Policy (ONDCP) Emerging Drug Threats Committee. He regularly speaks with jurisdictions on strategies to reduce drug-related crime through reducing drug use in a public safety and public health framework (Drug Demand Reduction and Drug Supply Reduction)

Jac is a Global Master Trainer in Alternatives to Incarceration (ATI) with the US Department of State, working with international organizations including ISSUP, ICUDDR, Colombo Plan - DAP, UNODC, the African Union, CEDEAO/ECOWAS, and the Organization of American States (OAS) - CICAD. He is the ATI Technical Assistance (TA) Expert Consultant with ICATI - the International Consortium for Alternatives to Incarceration. In this role, Jac is responsible for developing ATI system TA experts and trainers.

Jac is a community organizer and civic leader in his hometown of Chicago (United States) having co-founded several successful community initiatives. Jac is an Eagle Scout and US military veteran. He received his master's degree from The Ohio State University and his BS in mathematics from the University of Illinois at Urbana.

LITERATURA / REFERENCES

KUDRLE, Stanislav. Osobní stránka [online]. 2024 [cit. 2024-12-09]. Dostupné z: <https://doorway.wz.cz/osobni.html>.